

Notat

Årsstatistikk fritidsfartøy 2020

ARKIV NR.	SIST OPPDATERT	ANTALL SIDER
	13.01.2021	8

EMNEORD

Statistikk; Ulykke; Fritidsbåt; Fritidsfartøy

SAMMENDRAG

I 2020 registrerte Sjøfartsdirektoratet 20 omkomne på fritidsfartøy i norske farvann, noe som er en nedgang på 8 sammenlignet med 2019. Gjennomsnittlig antall omkomne de siste ti år er 29 stk. Gjennomsnittlig antall omkomne de siste fem år er 26 stk.

20 omkomne er det laveste antall omkomne som er registrert, siden Sjøfartsdirektoratet i 2001 begynte å registrere dødsulykker i forbindelse med bruk av fritidsbåt.

UTARBEIDET AV

Tove Aa. Torgersen
Randi Linløkken

KONTROLLERT AV

Randi Linløkken

GODKJENT AV

Petter A. Søreng

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

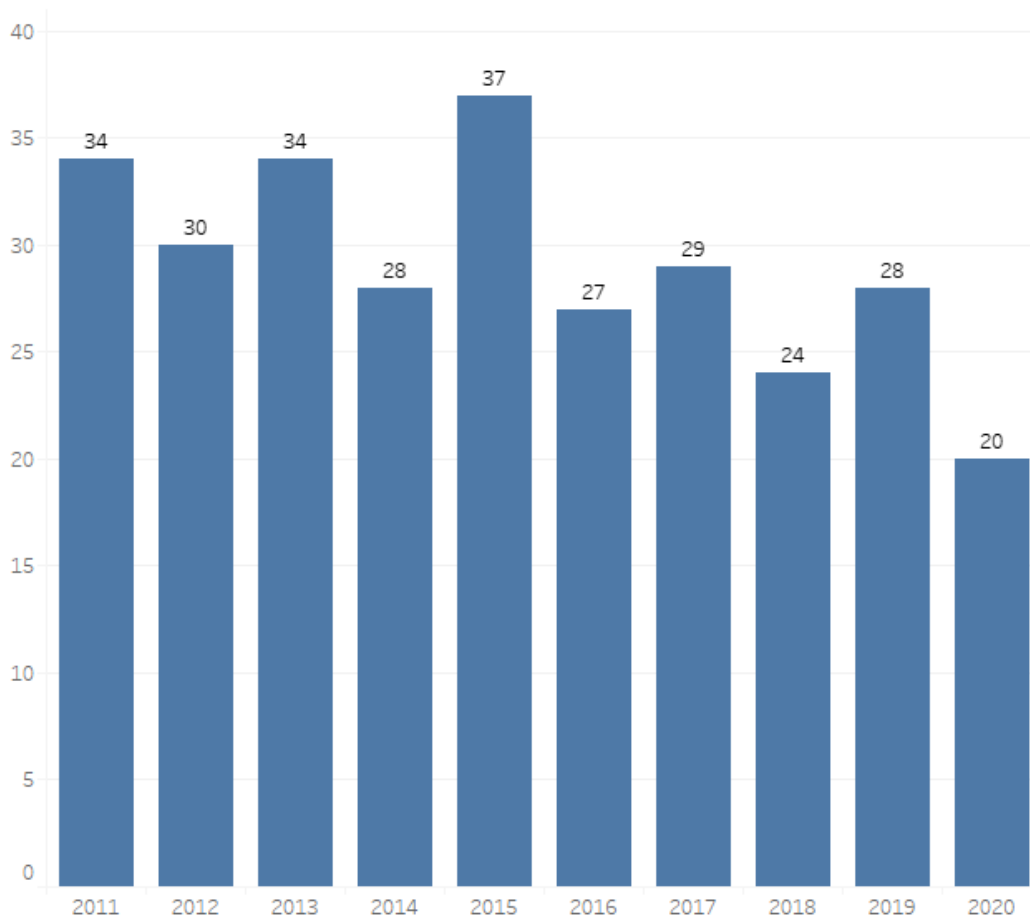
Dødsulykker fritidsfartøy 2020

Datafangst

Sjøfartsdirektoratet registrerer dødsulykker på fritidsbåter i norsk farvann. Ulykkene plukkes i utgangspunktet opp gjennom automatiske mediasøk og data rapportert av hovedredningsentralen. Ulykkene blir fortløpende bekreftet av Politiet etter hvert som ulykkene skjer. Hovedkontrollen foregår ved årsskiftet, men vi gjennomfører også en kontroll i sommerhalvåret. Data for alkohol-/ruspåvirkning er ikke bekreftet på alle ulykkene, da det tar 3-4 mnd. før endelig obduksjonsrapport foreligger. Dette – sammen med eventuelle etterregistreringer – medfører at det kan komme endringer i tallene. Tallene som presenteres her må med andre ord anses som foreløpige.

Utvikling

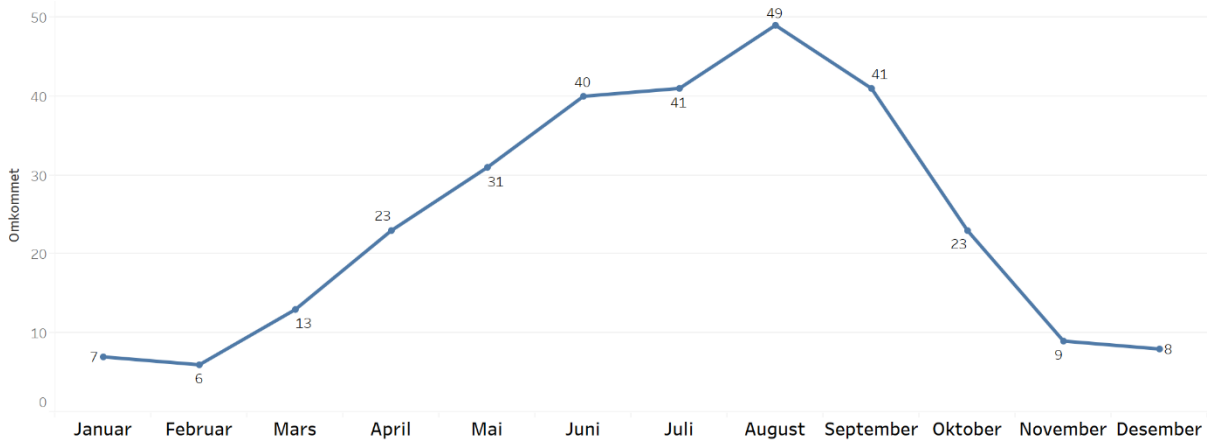
Sjøfartsdirektoratet startet å registrere omkomne på fritidsfartøy i 2001. Gjennomsnittlig antall omkomne de siste 10 år er 29 stk. I 2020 omkom 20 personer i forbindelse med bruk av fritidsfartøy.

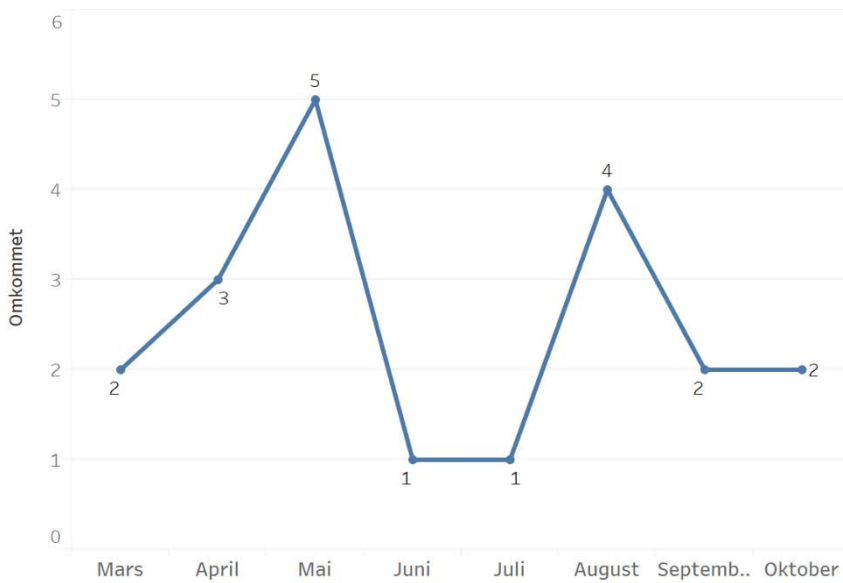
Figur 1 - Antall omkomne per år, 2011-2020

I 2020 omkom flest i mai (5) og august (4). I sommermånedene juli og august, når båten er mest i bruk, omkom det 5 personer i 2020. I 2019 omkom 15 personer i samme periode. I november og desember var det ingen omkomne i 2020.

Figur 2 viser sammenlagt antall omkomne per måned i perioden 2011-2020 og figur 3 viser omkomne per måned for 2020.

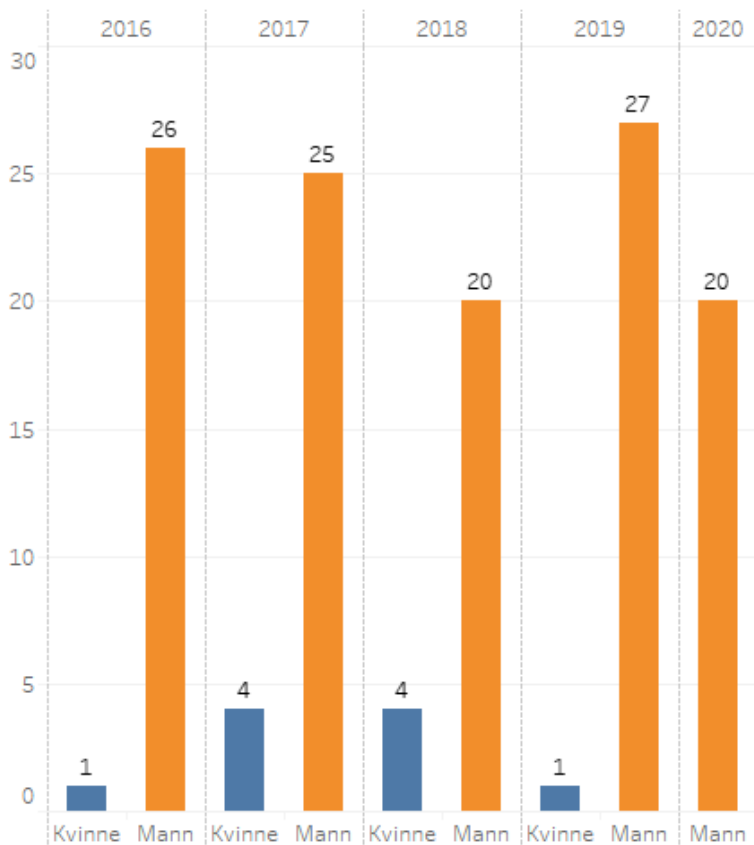
Figur 2 - Antall omkomne per måned, 2011-2020

Figur 3 - Antall omkomne per måned, 2020

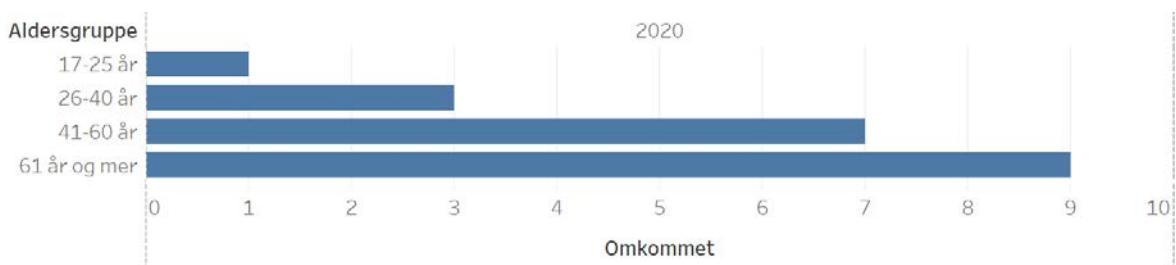
Hvem omkommer

Mellom 2016 og 2020 har 128 personer mistet livet i fritidsbåtulykker. En gjentakende trend viser at det er menn som oftest omkommer. I en femårsperiode var 8% av de omkomne kvinner, mens 92% var menn. I 2020 har ingen kvinner mistet livet i fritidsbåtulykker.

Figur 4 - Antall omkomne, fordelt på kjønn

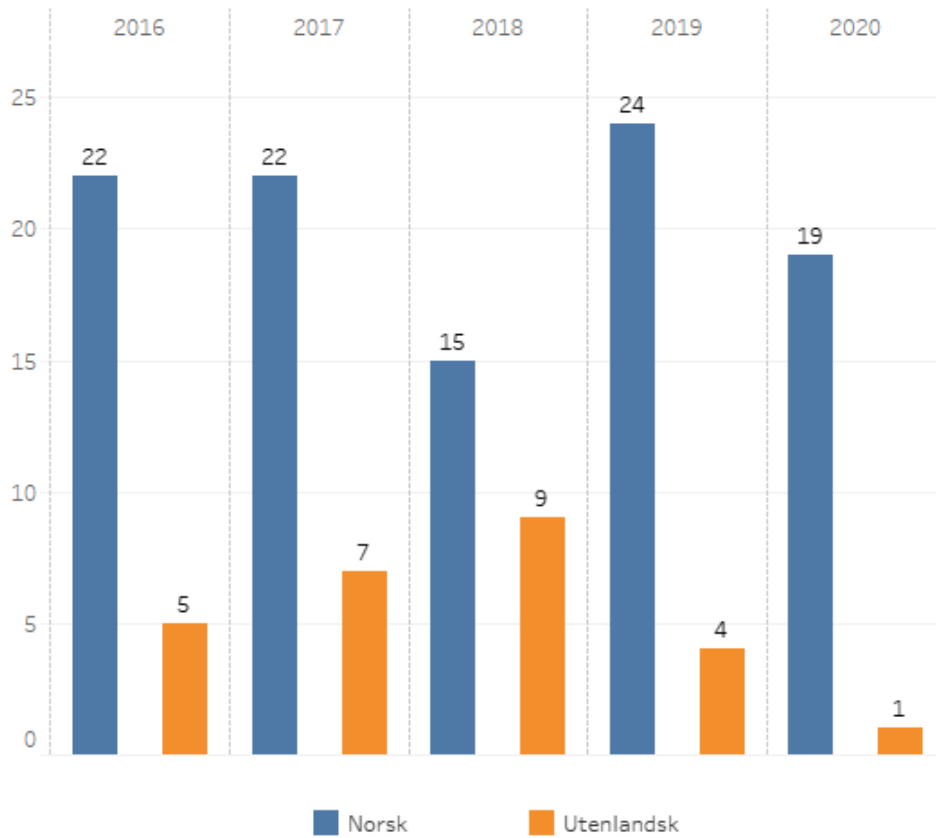
Gjennomsnittsalderen på de i omkomne i 2020 var 59 år. Den eldste som omkom, var 90 år mens den yngste var 24 år. Av de 20 omkomne var 80%, 40 år eller eldre.

Figur 5 - Aldersfordeling på omkomne, 2020

I likhet med tidligere år er majoriteten av de omkomne nordmenn. I løpet av de tre siste årene ser vi en nedgang i antall omkomne av utenlandsk opprinnelse. Av de i alt 20 omkomne i 2020 hadde en av de utenlandsk opprinnelse.

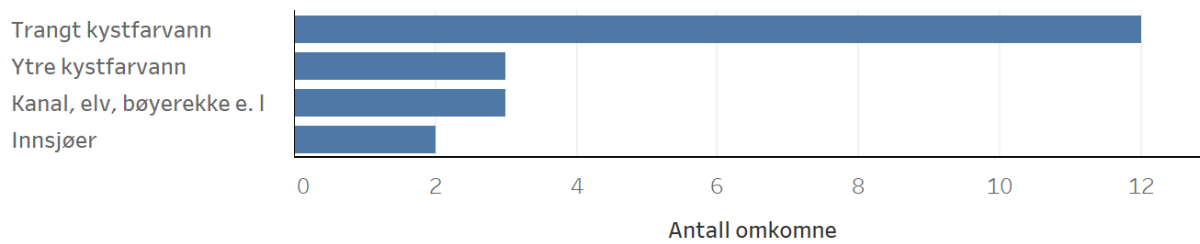
I 2020 er det ingen av de omkomne turister som har leid båt. På de siste fem årene har det vært 3-4 omkomne per år som har vært turister og som har leid båt.

Figur 6 - Antall omkomne, norsk/utenlandsk

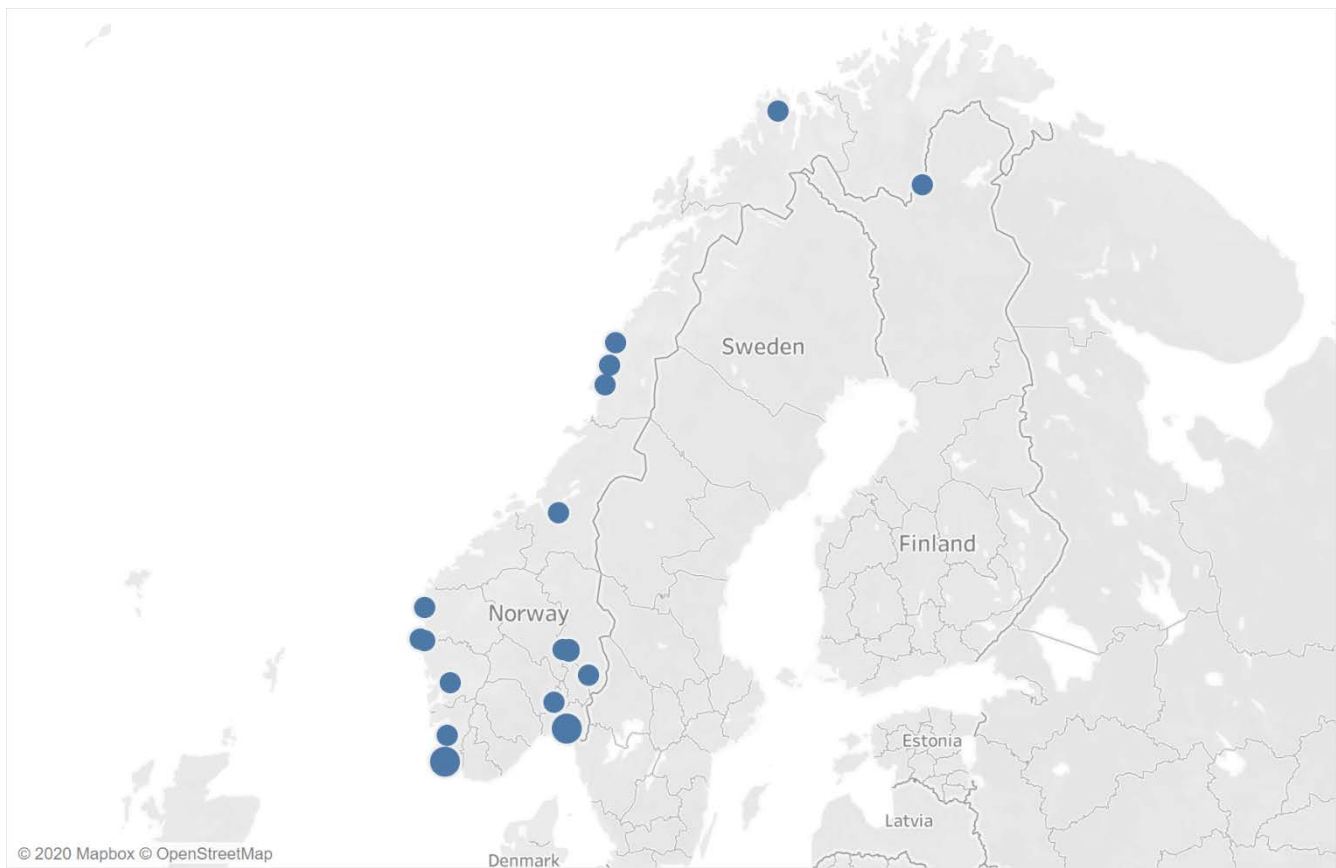
Hvor skjer ulykkene

Majoriteten av dødsulykkene i 2020, skjedde i trangt kystfarvann.

Figur 7 - Antall omkomne fordelt på farvann, 2020

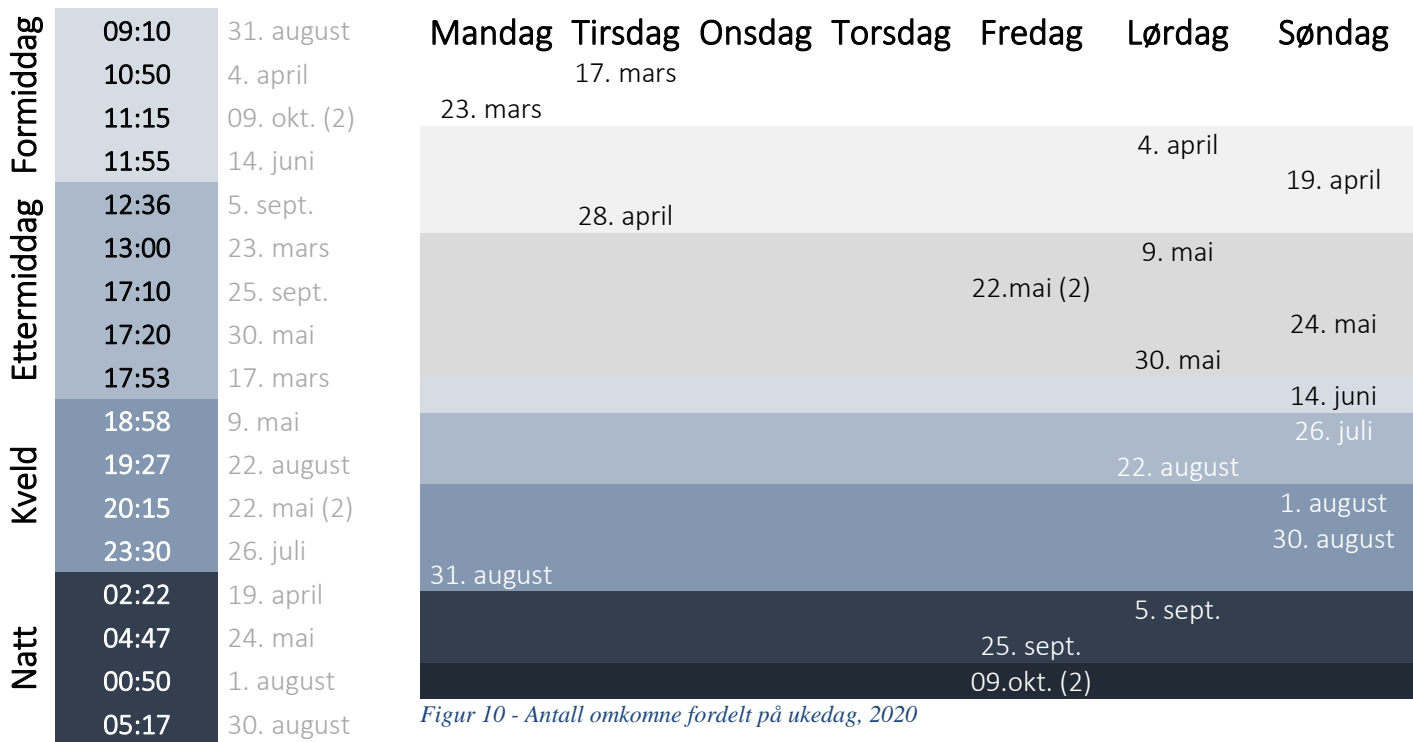
I 2020 har totalt 9 fylker registrert omkomne. Finnmark (1), Troms (1), Trøndelag (1), Oslo (2), Viken (2), Innlandet (3), Nordland (3), Rogaland (3) og Vestland (4).

Figur 8 – Posisjon på ulykker, 2020

Når skjer ulykkene

Ulykkene fordeler seg jevnt utover døgnet. I en av ulykke er det ukjent når på døgnet personen omkom. 16 personer omkom i forbindelse med helg. Hver dato representerer en ulykke med omkomne. Der det står (2), betyr det at to personer omkom i samme ulykke.

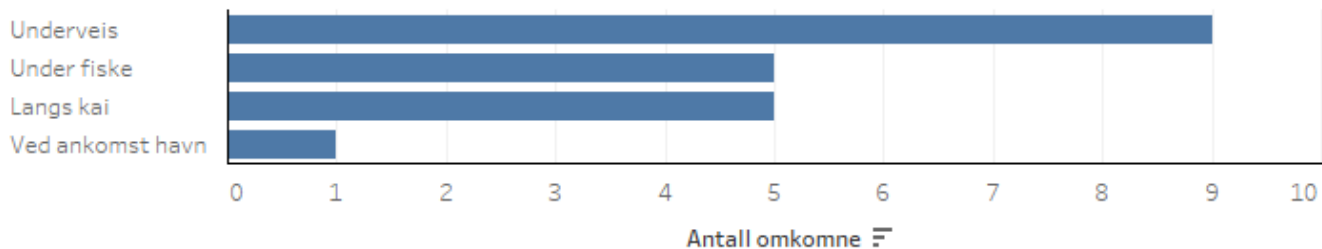
Figur 10 - Antall omkomne fordelt på ukedag, 2020

Figur 9 - Antall omkomne fordelt på døgnet, 2020

Hvordan skjer ulykkene

12 personer omkom som følge av rene personulykker hvor fartøyet ikke var skadet eller kantret. 4 personer omkom i ulykker hvor båten hadde kantret, enten før eller etter at personen havnet i vannet. 4 omkom som følge av grunnstøting. Av kantringsulykkene skjedde 2 med vannscooter, 1 med kajakk og 1 med åpen motorbåt. Omkomne som ligger i kategori personulykke og kantring, omkom som følge av drukning etter fall til sjø. Når det gjelder grunnstøtinger, skjedde 3 av ulykkene med åpen motorbåt og 1 med elvebåt, hvorav 2 omkom som følge av støtskade og 2 ved drukning etter fall til sjø. 5 omkom når personene gikk til/fra-båt/kai.

De fleste ulykker skjer underveis.

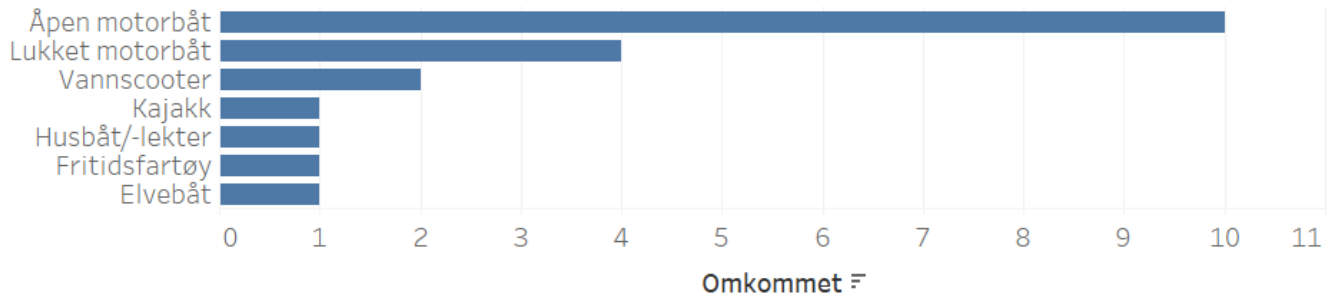

Figur 11 - Antall omkomne fordelt på fartøyets aktivitet, 2020

I minst 3 tilfeller av de totalt 20 omkomne i 2020, antas det at fartøyet holdt høy fart. Dette er basert på skader på båt og person. Det var 3 tilfeller, hvor fører falt over bord og båten fortsatte å gå.

Fartøytype

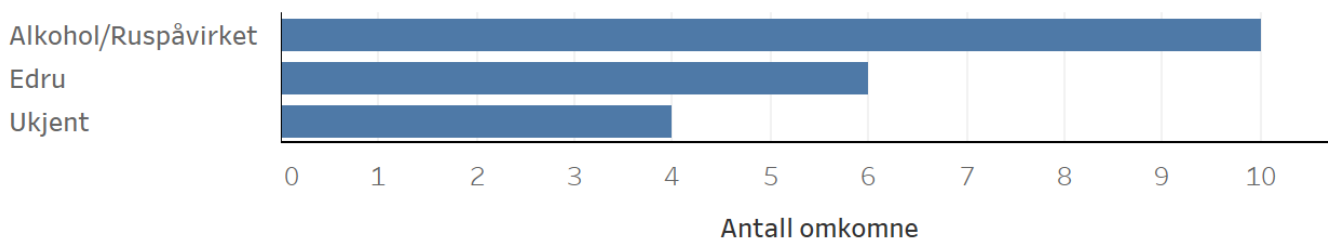
De aller fleste ulykkene skjer på åpne motorbåter (10 stk.). 2 omkom ved bruk av vannscooter. Det har totalt omkommet 5 personer ved bruk av vannscooter de siste ti årene, 1 i 2014, 2 i 2018 og 2 i 2020.

Figur 12 - Antall ulykker fordelt på fartøytype, 2020

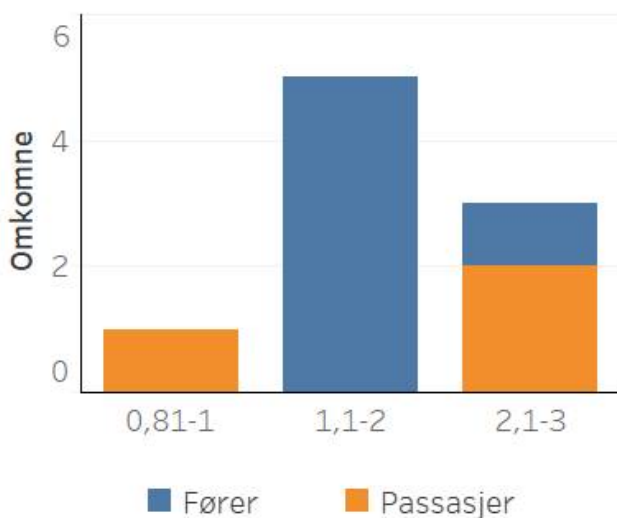
Rus-/alkoholpåvirkning og bruk av flyteutstyr

I 2020 var 50% (10 personer) av de omkomne rus-/alkoholpåvirket da de omkom. 6 personer var edru, mens 4 er har ukjent status på rus/alkohol på grunn av at det ikke er utført obduksjon eller at obduksjonsrapport ikke er klar.

Figur 13 - Antall omkomne med og uten rus-/alkoholpåvirkning

En av de omkomne som hadde promille mellom 0,81 og 1, var passasjer. Alle de omkomne som hadde en promille mellom 1,1 og 2, var førere av båten. 3 personer hadde promille mellom 2,1 og 3, hvorav en av disse var fører av båten. En av 10 hadde annen ruspåvirkning enn alkohol, og vises derfor ikke i grafen under.

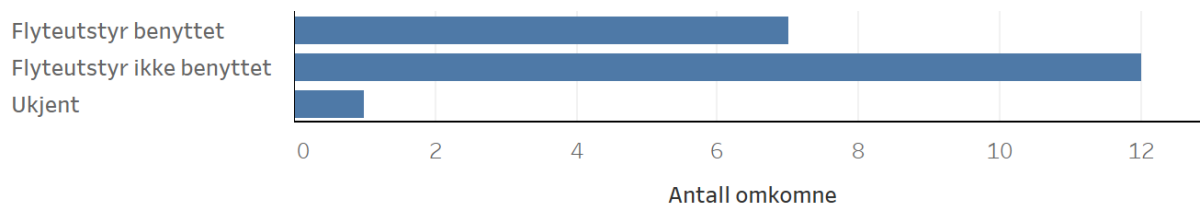

Figur 14 - Alkoholpåvirkning fordelt på fører og passasjer, 2020

2 personer med alkohol/Ruspåvirkning omkom ved kai. Den ene hadde vært ute med båten, og den andre er det ukjent om han hadde ført båten. Begge var alene.

6 av de 10 omkomne med rus-/alkoholpåvirkning benyttet ikke flytevest.

Sjøfartsdirektoratet har registrert 12 omkomne som ikke benyttet flyteutstyr, 7 personer benyttet flyteutstyr og 1 er ukjent¹.

Figur 15 - Antall omkomne med og uten flyteutstyr, 2020

¹ Politiet har ikke informasjon om flyteutstyr i dette tilfellet.